

בסיעתא דשמיא
גיליון

”דביאנא
אל בית
האבות”
ודגלו עלי אבותי

שיעורים שנמסרו מפי
הרב ישראל סאלי פחימה
שליט”א
רב ק”ק ”תפילה למושה אמת ליעקב”
וביהמ”ד ”משכן דניאל”

שמות • וארא • בא • בשלח • יתרו • מוש
בראשית • נח • לך • וירא • חיי ש
נשא • בתעלותך • שולח לך • קרח • ד

פרשת

אֶחָדִי מוֹת-קִדְשִׁים

אל בית היין

פרשת "אחרי מות-קדשים" תשפ"ה

זמני השיעורים של הרב מתקיימים מידי שבוע כדלהלן:

**בבית הכנסת "זכור לאברהם" פלח 6 באר שבע:
בימי רביעי בשעה 20:00 בערב.**

**בבית הכנסת "בית אברהם" שכונה א' באר שבע:
בימי שלישי בשעה 18:30 בערב.
מידי שבת כשעה לפני צאת השבת.**

**בית הכנסת "תפילה למשה אמת ליעקב" רח' הכותל המערבי 42:
בימי ראשון, שני, שלישי וחמישי לאחר תפילת ערבית.
מידי שבת בשעה 16:00 עד תפילת מנחה.**

**בית כנסת "ממזרח שמש" שכונת פלח 7:
ימי ראשון ושני בשעה 18:30**

חדש! חדש!

**בבית הכנסת "עוזי ומעוזי רחמים" רח' עליזה בירון 24 ב"ש
ימי חמישי בשעה 20:00-21:00**

**חלק מהשיעורים נמצאים לצפייה ברשת היוטיוב
ניתן גם להוריד את העלון באתר : לדעת נט www.ladaat.info**

כתיבה ועריכה: נתנאל ח.

להארות והערות וכן לקבלת הגיליון ניתן לשלוח מייל בכתובת:

Bhsp2020@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

להזמנת שיעורים: 054-84-06-294

המעוניינים לזכות לקחת חלק בגיליון זה

(דפואה/הצלחה/זיווג/ עילוי נשמת וכו')

מוזמנים ליצור קשר לטלפון:

054-84-06-294

"קדושים תהיו כי קדוש אני" פנים חדשות במהות הקדושה

מה הו"א להיות קדושים כמו ה'?

ולכאורה, מה ההבנה והביאור במילים "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם", והרי כיצד ניתן להידמות לקדושתו של בורא עולם? ועוד, מהו המושג קדוש?

[החתם סופר אומר, שקדושת ה' היא הפוכה משלנו, שאצל ה' קדושה הכוונה להתעסק בגשמי... ואצלנו, קדושה זה להתנתק מהחומר ולהיות קדושים, וממילא כאשר אנו מתקדשים הוא מתקדש אלינו. כמו שנאמר "וקדשתם היום ומחר", וכנגד זה - ה' יורד ומשה רבינו מקדש את בני ישראל יום אחד נוסף, כדי

נמצאים אנו בעיצומם של ימי ספירת העומר. יש הנוהגים לומר ב'יהי רצון' שלאחר ספירת העומר - "ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו, שבזכות ספירת העומר שספרתי היום יתוקן מה שפגמתי בספירה (אותה ספירה שמכוונת) ואטהר ואתקדש בקדושה של מעלה" (מובא בנוסח אשכנז).

וצ"ב, מהו המושג ואזכה להתקדש בקדושה של מעלה? פרשתנו פותחת "וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם, קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם. איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוהיכם".

לפחד מהחלק שהוריתם נותנים, ואם האדם מתחבר יותר לחלק שלי-בורא עולם, אתם תהיו יותר קשורים ל"חלק אלו-ה ממעל", וזהו "קדושים תהיו"...

ועוד צ"ב, מה הקשר בין ג' המצוות הללו "קדושים תהיו", "איש אימו ואביו תיראו", ו"את מצוותי תשמורו"?

שתהיה ירידה נוספת של ה' עד הר סיני מממש].

הנביא ישעיה אמר **"ואל מי תדמיני ואשווה יאמר קדוש"**, כלומר, שלא ניתן לדמות מאומה להקב"ה. א"כ חוזרת השאלה, מה הציווי של ה' אלינו **"קדושים תהיו"**?

"יכול כמוני"???

אומר רש"י על **"קדושים תהיו"** - הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, וכל מקום שאתה מוצא גדר ערווה אתה מוצא קדושה..

אומר הרמב"ן, שהביאור הוא, אל תהיה מסובאי יין ומזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות שלא הוזכר זה באיסור, דהיינו - שישנה אפשרות לעשות דברים לא טובים שאינם מוזכרים בתורה, והאדם יקרא נבל ברשות התורה. על כך אומרת התורה **"קדושים תהיו"**, תפריש את עצמך לכיוון הרוחני... גם אם הם מותרים...

המדרש בויקרא רבה כד כותב, **"קדושים תהיו"**, יכול כמוני, תלמוד לומר - "כי קדוש אני", קדושת למעלה מקדושתכם. וכאן הקושיה מתעצמת, וכי יש הו"א שקדושת ה' היא כמו הקדושה שלנו?!

"איש אמו ואביו תיראו"

ר' אורי מסטרליסק אומר, שיש ג' שותפים באדם, ה', אביו ואימו. הוריו מביאים את הגוף, לובן ואודם, וה' מביא את הנשמה. א"כ אומר בורא עולם, מצד החלק שאני נותן אתם אמורים להיות קדושים והנכם צריכים

אל בית היין

פרשת "אֲחֵרֵי מוֹת-קִדְשִׁים" תשפ"ה

קידשנו במצוותיו...

הגמ' בקידושין לא', **מביאה שר' יוסף** (שהיה סגי נהור) אמר בתחילה, מי שיביא לי הוכחה שהלכה כרבי יהודה שסומא פטור מן המצוות, אני יעשה יום טוב, ולאחר ששמע את דברי רבי חנינא שאמר שגדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, אמר - מי שיגיד לי שהלכה אינה כרבי יהודה, אעשה אז יום טוב.

בירושלמי ראש השנה ז מביא, שבנוהג שבעולם, המלך גוזר גזירה ונתיניו מקיימים את הגזירה, אך המלך בעצמו הבחירה בידו. אולם ה' יתברך לא כן, הוא גוזר גזירה ומקיימה תחילה, שנאמר **"ושמרו את משמרתִי אני ה'"** - אני הוא ששימרתִי מצוותיה של תורה תחילה.

ביאור הדברים - בתחילה רצה שהלכה תהיה כרבי יהודה, משום שמתברר שכל מצוותיו הם בגדר אינו מצווה ועושה, וחשב שזה מעלה גדולה יותר, עד שלבסוף רצה שלא תהיה הלכה כרבי יהודה, משום ששמע, שמי שגדול הוא המצווה ועושה, ולכן ביקש הוכחה שאין הלכה כרבי יהודה.

מסביר ה'בני יששכר' במאמריו על סיון, שהדבר נרמז כדלהלן, אנו אומרים אשר קדשנו במצוותיו וציוונו, וכביכול ה' יתברך שומר תורתו ומקיים מצוותיו. ומצינו דוגמאות לכך, כגון שה' מתפלל, וכן מצינו איזכור לגבי התפילין של הקב"ה.

גדול המצווה ועושה...

לפי זה **קמיה קודשא בריך הוא**, המצוות אינם בגדר גדול המצווה ועושה, וא"כ הם פחותות ממצוותינו, לכאורה,

אומר האור המאיר: שכביכול יהודי עושה מצווה, הוא צריך לדבק במחשבתו, שה' מכניס אותו לטריטוריה שלו-עצמו, וכשאני מקיים את המצווה גם ה' מקיימה. לאור האמור צריך להבין, שהרי

לו קושי בקיום המצווה לכן הוא גדול יותר.

נמצא, שמצד התוצאה, מי שאינו מצווה ועושה הוא גדול יותר - שעושה מה שלא ציווהו, אך **המצווה ועושה** יהיה לו רצף בקיום המעשה גם בזמן שלא יהיה לו חשק [מחמת היצר הרע].

פסקה זוהמתן

הגמ' בעבודה זרה אומרת, שכאשר עם ישראל קיבלו את התורה, פסקה הזוהמה מליבם. וא"כ, המעלה הגדולה יותר, היא מי שאינו מצווה ועושה. לכן אומר בורא עולם, כעת, **שאין להם יצר הרע**, אזי גדול מי שאינו מצווה ועושה.

לפיכך, יצאה בת קול, מי גילה רז זה לבני, שהרי המלאכים הם בבחינת לא מצווים, שאמר להם משה, כלומר - יש יצר הרע ביניכם?

והנה, לכאורה, הרי אברהם אבינו קיים את כל התורה כולה **ללא ציווי**

וכיצד אומרים אנו אשר קדשנו במצוותיו וציוונו, כאשר הם לא יושבות על אותה 'נישה'...?

אומרת הגמ' בשבת פח', שבשעה שהקדימו עם ישראל נעשה לנשמע יצאה בת קול ואמרה, מי גילה רז זה לבני שמלאכי השרת משתמשין בו. וביאר **ה'שמח משה'**, הרי הביאור בנעשה ונשמע הוא לעשות קודם הציווי, דהיינו, לעשות כשאינו מצווים - בגדר אינו מצווה ועושה.

נשאלת השאלה, כיצד מתפאר ה' בכך, הרי זו דרגה פחותה בערכה מגדול המצווה ועושה!?

אומרים התוס' בקידושין [בתוספת ביאור], שמצד ההיגיון יש הבדל בין ילד שמביא להוריו כוס מים קודם שיבקשו, לבין ילד שמגיש את המים לאחר שביקשו ממנו. אך ההבדל הוא, שכאשר האדם אינו מצווה ועושה מחר הוא לא ירגיש מחויבות וצורך לקיים את המצווה, אך המצווה ועושה יש

אל בית היין

פרשת "אחרי מות-קדשים" תשפ"ה

בתהילים "אני אמרתי אלוקים אתם
ובני עליון כולכם", אך לאחר מכן,
"אכן כאדם תמותון וכאחד השרים
תפולו", דהיינו, לאחר חטא העגל
הכנסתם את הזוהמה לתוכם,
וכעת אין ברירה, וצריכים לשנות
את כללי המשחק תוך כדי משחק,
ומעתה ואילך הכל בגדר מצווה,
ולפיכך - מתחילה היו רק ב' מצוות
אמורים להישמע, והם ב' הדיברות
הראשונות שאכן רק אותם שמענו
מפי הגבורה.

והיינו מצווים במצוות עשה אחת
ובמצוות לא תעשה נוספת, ואידך
זיל גמור... **והדוגמא לכך**, כאשר אמא
רוצה שבייתה תסדר את הבית, היא
אומרת לה, סדרי את הבית בכללות
והבת אם היא חכמה... היא מסדרת
מא-ת, אך יש אמהות שצריכות לפרט
אחת לאחת, מה לסדר, את הרצפה
ואת הספות, לפנות את השולחן, וכו'
וכו'. הכל תלוי באינטלגנציה...

ובימינו, יש מושג של הוראה
מתקנת לאותם ילדים שלא ניחנו
בהבנה יתירה כשאר הילדים, והם

כלל, ומצינו, שגדול המצווה ועושה
ממי שאינו מצווה ועושה, ומאידך
גיסא מי גדול מהאבות!?

ג' שלא שלט בהם יצר הרע

אלא, הגמ' מביאה בבבא בתרא,
שיש **שלשה שלא שלט בהם יצר**
הרע, והם - אברהם, יצחק ויעקב,
והם זיככו את עצמם מהיצר הרע,
ולכן היו במעלה היותר גדולה של
אינו מצווה ועושה - וכבר אמר ה'
למשה רבינו על האבות הקדושים,
שרצו לפניו כסוסים בין בצעי
המים, שקיימו את מצוותיו על אף
חוסר הציווי. ולגביהם לא מצווים
זה מעלה ולא חיסרון.

עשו את רצונו...

בתפילת מוסף אנו אומרים, בגלל
אבות **שעשו רצונך**, הביאור הוא -
שהאבות הקדושים לא עשו את מה
שצויה אותם ה', אלא עשו את רצונו...
וזוהי מעלה גדולה שאינה כמות,
אך אנו נמצאים לאחר חטא העגל
במציאות של סוג ב'... כמו שנאמר

אמר הקב"ה, הגאולה שתהיה באחרית זה לא יהיה משהו חדש, אלא כפי שהיה בתחילה, בראשית, כפי הדרגה שהייתם, "אני אמרתי אלוקים אתם ובני עליון כולכם", אם הייתם מקבלים את הלוחות בידיים, היה חירות ממלאך המוות, משעבוד מלכויות וכדו'.

בעקבות כך אומר הירושלמי, נאמר "ושמרו את משמרתני אני ה'" - אני הוא ששמרתי מצוותיה של תורה תחילה. והרעיון הוא כך, כאשר עם ישראל קיבל תורה, הם קיבלו בצורה של נעשה ונשמע ולא בגדר מצווה ועושה. ממילא, אומר ה', **אני משמר את המערכת הזו**, משום שזו המערכת שגם אתם תצטרכו לחיות עימה לנצח, וזה לא פחיתות ערך.

קדושים = אינו מצווה ועושה

משום הכי, הציווי "קדושים תהיו" הוא, לעשות דברים שאינו חייב וזו הדרך של קדושה של מעלה, לעשות חומרות אף בדברים

צריכים שיעורי עזר לאחר השיעור בכיתה... **ולגבינו**, אם ה' מפרט לנו את כל המצוות מבלי להשאיר רגע פנוי במהלך היום שאין אנו יודעים מה לעשות בו, **ממילא אנו ברמה פחותה...**

וזהו מה שאמרין במוסף, **בגלל אבות שעשו רצונך...**

מצוות בטלות לעתיד לבוא!!!

אומר הריטב"א, הגמ' בנידה מביאה, שמצוות לעתיד לבא בטלות, ומה הביאור בכך? אלא שכעת שיש יצר הרע, אנו זקוקים למצוות מחוסר ברירה, אולם לעתיד לבא שמגיע הקב"ה ואומר להביא את היצר הרע ולשחוט אותו, ממילא, הגדר אינו מצווה ועושה הופך להיות ברמה גבוהה יותר ממי שאכן מצווה ועושה. **וזהו הביאור**, מצוות בטלות לעתיד לבא, כלומר - הגדר של מצווה ועושה.

והדבר נרמז בתפילה - **"הן גאלתי אתכם אחרית כראשית"**, כלומר,

אל בית היין

פרשת "אֲחֵרֵי מוֹת-קִדְשִׁים" תשפ"ה

האשה אינה מצווה על פריה ורביה שואל הר"ן, הרי רוב הראשונים סוברים, שרק האיש מצווה על פריה ורביה, והאיש אינו מצווה. ממילא, כיצד מביאה הגמ' את ההלכה בשם רב יוסף, שמצוה בה יותר מבשלוחה¹...

אומר ה'שיטה לא נודע למי', שהאישה היא בבחינה של אינה מצווה ועושה. והנה, הטעם שהאיש חייב בפו"ר והאישה לא והיא אכן מקיימת את אותה המצוה, זה משום שבורא עולם רצה שהילדים שיוולדו, יהיה להם את ב' הכוחות יחד (יעויין באריכות בספרנו "אל בית היין" חלק א' מאמר ראשון שהרחבנו בעניין זה).

לאור זאת, מצד אחד נאמר "כבד את אביך ואת אמך", וזה עניין של אהבה, והכתוב מזרז אותנו, שגם אם אתה עושה את מה שהנך מחוייב תעשה זאת באהבה (כיון שיותר קשה לאהוב את האבא). אולם לגבי האמא, נאמר "איש אימו ואביו תיראו", והיה צד לומר

קטנים ולא לחיות במותרות וכו'. וזו מוגדר כ'ידות' בפי חז"ל, ליצור גדרים כדי לא להגיע חלילה למעשה העבירה עצמה.

מה בין חסיד לצדיק?

וזהו ההבדל בין צדיק לחסיד, צדיק הוא אחד שמקיים את כל מה שצריך, וחסיד לאחר שקיים את כל מה שצריך, הוא מוסיף חומרות וסייגים. לכן אומרת הגמ' בראש השנה "צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", שבתחילה נאמר "צדיק", ולאחר מכן "חסיד", שה' עושה דין בתחילה, וזו בחינה של צדק.

או אז הוא עושה לפנים משורת הדין, וכאשר אנו נדמים להקב"ה צריך לעשות קודם כל מה שצריך, לאחר מכן להוסיף חסידויות - "תמידין כסדרן ומוספין כהלכתן". [והעיקר לא לעשות מידות חסידות על חשבון ההלכה הפשוטה, ואכמ"ל..]

¹ פי' שיש לאשה מצוה להתקדש בעצמה יותר מאשר ע"י שליח. וקשה אם לאשה אין כלל מצווה לקיים מצוות פריה ורביה א"כ מהו הל' שון מצווה בה?

ניתן לשמר זאת? התשובה היא, **שהשבת** שקולה כנגד כל התורה כולה, ואם נקפיד לשמור את תוספת השבת, וכדברי האור החיים, שע"י שמירת שבת האדם בורא את ששת הימים הבאים. ואומר בורא עולם, שע"י שאתה עושה כן אתה מתקדש בעצם, ואתה מתחבר לקדושה של הקב"ה.

'יכול כמוני', וכי ניתן לומר שאנו עושים בדיוק כמו בורא עולם?! התשובה היא, **שלא שייך**, כיון שיש לנו את המצוות של מצווה ועושה ואצל הקב"ה הכל הוא בגדר אינו מצווה ועושה.

יזכנו ה' יתברך על דבר כבוד שמו, שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה, וימלא ה' משאלות ליבנו לטובה ולברכה. אמן, כן יהי רצון.

שאולי לא צריך, לכן מזרז הכתוב להקפיד גם על כח זה של האמא. לפיכך נזכר כאן עניין של כיבוד אב ואם, **"קדושים תהיו כי קדוש אני איש אימו ואביו תיראו"**, האמא מסמנת את אינו מצווה ועושה.

ונאמר **"ואת שבתותי תשמורו"**, אומר החיד"א בחומת אנך בשם רבי אליעזר מגרמיזא - בעל הרוקח, **"אך את שבתותי תשמורו"** - בא הכתוב לרבות קודם השבת **להוסיף מחול על הקודש**. "ושמרתם את השבת", על תוספת השבת שלאחר מכן, כלומר, התורה רמזה שבשבת יש תוספת לפני ואחרי.

שילוב ג' המצוות זה בזה

נמצא, שג' **מצוות אלו**, **"קדושים תהיו כי קדוש אני"** - כמו שאני מתקדש כך גם אתם, וכח לזה טבוע באדם, שנאמר **"איש אימו ואביו תיראו"**, שכל הכח שבאת לעולם הוא **מהאמא** שאינה מצווה ועושה. ואם נשאל, כיצד